

О Б Щ И Н А Ш У М Е Н

9700 гр. Шумен, бул. "Славянски" № 17, тел./факс: 054/800 810,
e-mail: mayor@shumen.bg, <http://www.shumen.bg>

ОТЧЕТ

на

Община ШУМЕН за изпълнение през 2024 година на мерките, заложиени в плана за действие към Програма за намаляване нивата на замърсяване по показател фини прахови частици (ФПЧ₁₀) в атмосферния въздух на територията на Община Шумен с период на действие 2023-2027 г.

Програмата за намаляване нивата на замърсяване по показател фини прахови частици (ФПЧ₁₀) в атмосферния въздух на територията на Община Шумен е с период на действие 2023-2027 г. Тя е приета с решение № 917 по протокол №45 от 23.02.2023 г. от Общинския съвет – Шумен.

Съгласно чл. 27, ал.2 от Закона за чистотата на атмосферния въздух кметовете на общини ежегодно до 31 март внасят в общинските съвети отчет за изпълнението на програмите.

Намалението на броя на превишенията на нормите за вредни вещества и на средногодишните нива на замърсителите се оценява за предходната календарна година на база средната стойност на регистрирания брой превишения на нормите за вредни вещества и на средногодишните нива на замърсителите за последните три календарни години.

Съгласно резултатите от мониторинга през последните години в Шумен е постигнато съответствия с изискванията на законодателството по отношение на показател фини прахови частици (ФПЧ₁₀).

1. Оценка на качеството на атмосферния въздух през 2024 г.

Националната система за мониторинг на околната среда извършва оценка на качеството на атмосферния въздух (КАВ) върху територията на страната, разделена на 6 Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, утвърдени със Заповед № 257/25.03.2022 г. на министъра на околната среда и водите.

Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух (НСМКАВ) на МОСВ се състои от 48 стационарни пункта, в т.ч. 9 пункта с ръчно пробонабиране и последващ лабораторен анализ, 30 автоматични измервателни станции (АИС), 5 автоматични ДОАС системи (работещи на оптичен принцип), както и 4 АИС за мониторинг на качеството на атмосферния въздух в горски екосистеми - КФС "Рожен", „Юндола“, „Витиня“ и „Ст. Оряхово“.

Оценката на качеството на атмосферния въздух в град Шумен се извършва въз основа на данните, които се събират и генерират от Автоматичната измервателна станция (АИС) „Шумен“, разположена в двора на СУ „Йоан Екзарх Български“ и публикувания от ИАОС годишен бюлетин за качеството на атмосферния въздух. Показателите, които се наблюдават са за концентрациите на ФПЧ₁₀, серен диоксид, азотен диоксид и озон при непрекъснат 24-ри часов режим на работа. Едновременно с това се дават данни за средночасови (СЧ), среднодневни (СД) и годишни периоди (Г). За град Шумен е установено превишаване на среднодневните норми единствено по показател фини прахови частици с големина под 10 микрона (ФПЧ₁₀).

Стойности на средномесечната и средногодишната концентрации на ФПЧ₁₀

Година	Яну	Фев	Мар	Апр	Май	Юни	Юли	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек	СГ
2021	31,54	37,84	26,60	20,56	16,33	20,70	23,73	20,42	21,08	26,45	27,98	22,56	24,61
2022	25,19	30,50	28,94	20,93	18,26	19,71	17,95	26,79	18,17	19,11	29,70	36,33	24,19
2023	23,49	25,78		18,74	20,54	19,21	19,94	20,82	19,43	25,80	16,08	23,02	21,30
2024	23,42	24,01	25,94	22,65	16,30	21,69	22,03		29,92	27,90	28,95	19,43	23,73

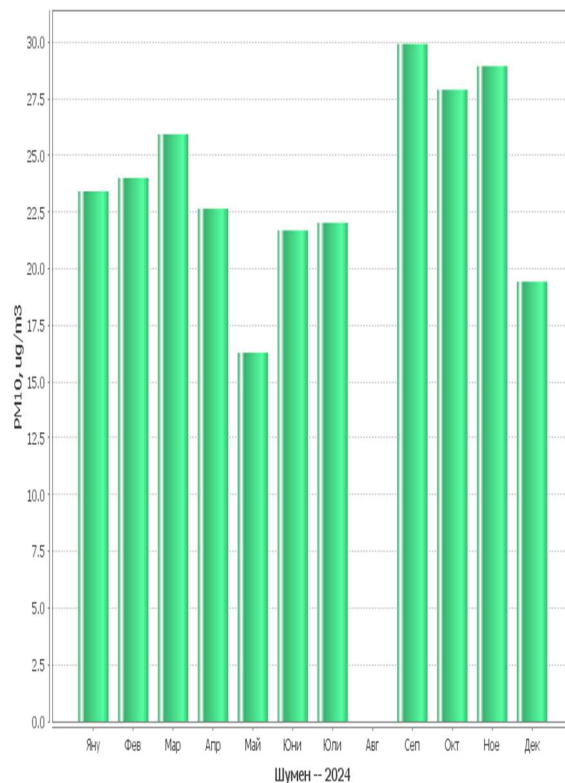
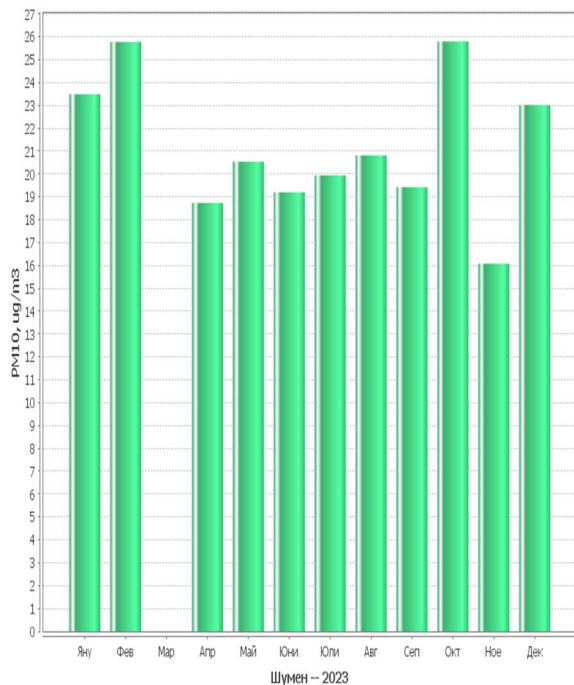
Поради технически проблем с анализатора по показател ФПЧ₁₀ в АИС-Шумен през м. август 2024 г. броят на генерираните измервания е под 100 %, поради което не са посочени данни в годишната справка на ИАОС-София. В годишния бюлетин на ИАОС за качеството на атмосферния въздух за 2024 г. средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀ в гр. Шумен е **23,73 µg/m³**, т.е. под средногодишната норма (СГН) от 40 µg/m³, но по-висока спрямо тази от 2023 г. Наблюдава се и нарастване на броя на превишенията на среднодневната норма от 50 µg/m³ спрямо предходната година. В значителна степен това нарастване се дължи на извършваните изкопни и насипни строителни работи при ремонта на ученическият стадион, разположен в непосредствена близост до АИС-Шумен.

Данни за превишенията на допустимите норми на ФПЧ₁₀

Период:	2021	2022	2023	2024
Станция: ШУМЕН				
Показател: Фини прахови частици < 10µm (PM10)				
Мерна единица: µg/m³				
Брой валидни СЧ данни:	8550	8631	8335	8576
% регистрирани СЧ данни:	1	1	1	1
Максимална СМ концентрация:	37.84	36.33	25,80	29,92
ПС за СДН:	50	50	50	50
Брой превишения на ПС за СДН:	18	14	4	12
ГОП:	35	35	35	35
Брой превишения на ГОП (горен оценъчен праг):	48	60	25	53
ДОП:	25	25	25	25
Брой превишения на ДОП (долен оценъчен праг):	135	121	90	138

Броят на превишенията на пределната стойност за средно дневната норма (ПС за СДН) не трябва да надвишават 35 броя за година. За 2024 г. те са 12 броя.

Графики на средномесечните стойности на ФПЧ₁₀ за 2023 и 2024 година

Информация за превишенията на денонощните стойности на ФПЧ₁₀ за 2022, 2023, 2024 година

Дата	Измерена стойност	Пъти превишение	Дата	Измерена стойност	Пъти превишение	Дата	Измерена стойност	Пъти превишение
15.03.2022	57,73	1,2	01.01.2023	73,08	1,5	01.01.2024	52,32	1,0
16.03.2022	63,89	1,3	10.02.2023	55,30	1,1	01.04.2024	87,35	1,7
31.03.2022	52,64	1,1	25.10.2023	53,46	1,1	02.04.2024	51,53	1,0
01.04.2022	69,26	1,4	20.12.2023	52,50	1,1	04.09.2024	52,00	1,0
25.08.2022	64,50	1,3				05.09.2024	51,28	1,0
28.08.2022	56,93	1,1				26.09.2024	52,17	1,0
12.11.2022	61,59	1,2				25.10.2024	52,78	1,1
30.11.2022	51,23	1,0				19.11.2024	53,84	1,1
09.12.2022	62,74	1,3				26.11.2024	55,04	1,1
21.12.2022	66,61	1,3				27.11.2024	65,67	1,3
22.12.2022	86,26	1,7				19.12.2024	54,13	1,1
23.12.2022	104,04	2,1				20.12.2024	51,55	1,0
30.12.2022	58,92	1,2						
31.12.2022	61,11	1,2						

2. Информация за факторите, които влияят върху качеството на атмосферния въздух

От съществено значение за разсейване на емисиите в атмосферния въздух са метеорологични условия – скорост на вятъра, мъгла, температурна инверсия, влажност на въздуха. Съчетанието на тихо време, трайни мъгли и ниски температури води до увеличение на средночасовите, а от там и на среднодневните стойности на ФПЧ₁₀.

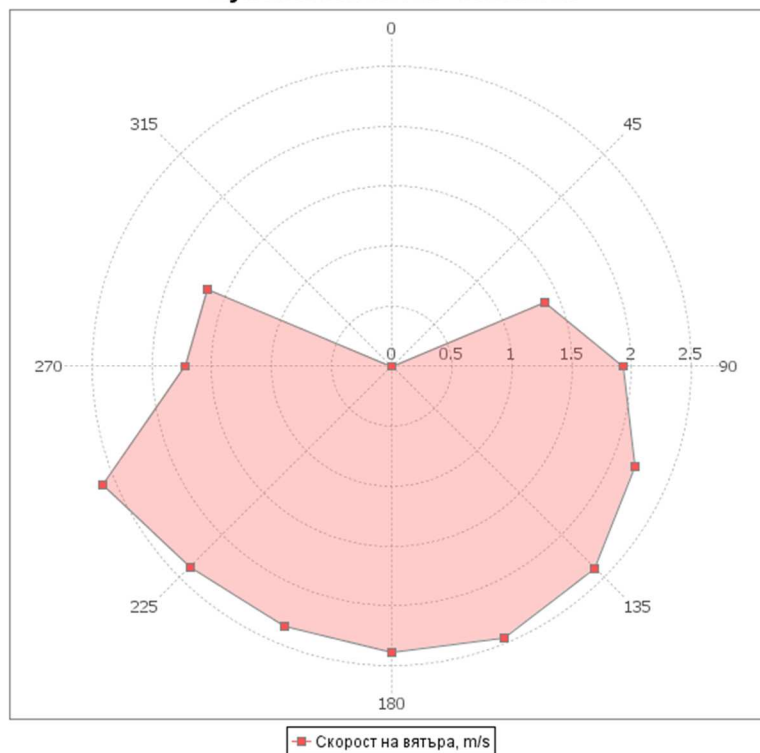
Представени са усреднени данни от АИС –Шумен на:

➤ Скорост /WS/ (m/s) и посока /WD/ на вятъра

Година	Яну	Фев	Мар	Апр	Май	Юни	Юли	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек	СГ
2021	2,60	2,48	2,58	2,31	2,47	2,20	2,17	2,07	2,12	2,02	2,25	2,58	2,32
2022	2,96	2,53	2,75	2,50	2,23	2,16	2,22	2,16	2,22	1,97	2,12	2,15	2,33
2023	2,66	3,19	2,60	2,48	2,42	2,25	2,23	2,17	2,14	2,04	2,68	2,44	2,44
2024	2,69	2,66	2,39	2,42	2,32	2,27	2,28	2,33	2,29	2,05	2,31	2,63	2,39

Роза на ветровете в гр. Шумен

Шумен :: 01.01.2024 - 31.12.2024

- температура и влажност на въздуха

Средномесечни температури (t°C)

Година	Яну	Фев	Мар	Апр	Май	Юни	Юли	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек	СГ
2021	1,4	2,9	3,1	7,9	14,9	17,6	22,0	21,7	15,8	8,7	6,9	2,5	10,5
2022	0,9	3,3	2,3	9,8	15,1	19,0	21,7	22,6	16,3	12,0	7,8	2,6	11,1
2023	3,5	2,1	5,7	8,0	13,0	18,1	22,5	21,9	18,4	14,0	6,8	3,4	11,5
2024	0,2	5,9	6,4	12,6	12,9	21,7	23,0	21,8	16,6	10,3	2,5	1,5	11,0

Относителна влажност (UMR) в %

Година	Яну	Фев	Мар	Апр	Май	Юни	Юли	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек	СГ
2021	70,1	58,6	54,4	48,3	46,2	65,0	44,4	45,3	40,8	66,8	68,2	70,5	56,6
2022	49,9	50,4	39,8	46,8	47,5	55,7	37,0	40,3	47,9	47,2	71,7	75,2	50,8
2023	71,0	45,1	52,7	57,7	55,8	52,2	42,9	46,0	47,9	42,1	61,8	61,2	53,1
2024	53,2	50,3	57,1	49,0	55,0	43,3	35,9	40,6	48,2	53,3	60,9	78,5	52,4

- Слънчева радиация /GSR/ с мярна единица - W/m²

Режимът на слънчевата радиация е един от основните фактори, определящ състоянието на устойчивост на атмосферата, а от там и на условията за разпространяване на замърсителите.

Година	Яну	Фев	Мар	Апр	Май	Юни	Юли	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек	СГ
2021	61,1	93,1	124,5	166,6	208,0	186,5	236,5	207,3	144,4	80,7	72,2	53,3	136,2
2022	70,3	95,1	130,2	168,4	229,7	209,9	241,2	192,1	164,4	111,9	65,1	57,7	144,8
2023	53,2	93,1	126,5	135,0	177,3	224,1	234,3	201,7	149,9	110,1	71,7	59,1	136,4
2024	69,6	83,8	118,8	177,1	186,7	253,2	229,7	192,3	140,3	105,3	61,4	42,6	137,3

3. Изпълнение на заложените в програмата мерки по приоритети

МЕРКИ В СЕКТОР БИТОВО ОТОПЛЕНИЕ

<i>Код на мярката*</i>	<i>Мярка</i>	<i>Стойност (хил.лв.)</i>	<i>Възможни източници на финансиране</i>	<i>Период на реализация</i>	<i>Показател за напредък/изпълнение</i>	<i>Отговорен за изпълнението</i>
1.2_Sh - f	Изготвяне проект за подмяна на отоплителни уреди на твърдо гориво	418, 032	ПОС 2021-2027	2023 2024	Подадено проектно предложение по процедура BG16M1OP002-5.003 Сключен АДБФП с ПОС 2021-2027 г. на стойност 36 618 994,92 лв. Разплатени суми по сключени договори за подготовка на проектното предложение	Община Шумен Дирекция ЕПЕТ
1.5- Sh -o	Съгласуване на плановете на лицензирания оператор на централната газоразпределителна мрежа с политиките на общината	-	Лицензирания оператор	2023-2027 2024	Одобрена генерална схема на газопреносна мрежа Одобрен Инвестиционен проект за етап 37, включва 2 бр. разпределителни газопровода и 25 бр. отклонения до абонати	Община Шумен Дирекция УТ
1.6- Sh -o	Контрол за спазване забраната за изгаряне на всякакви видове отпадъци. Регулярни проверки на общински жилища, малки и средни стопански обекти през отоплителния сезон / извън обектите, подлежащи на контрол от РИОСВ/.	15	Бюджет на общината	2023-2027	съставени 20 бр. АУАН и издадени НП на стойност 1690 лв.	РИОСВ Община Шумен

<i>Код на мярката*</i>	<i>Мярка</i>	<i>Стойност (хил.лв.)</i>	<i>Възможни източници на финансиране</i>	<i>Период на реализация</i>	<i>Показател за напредък/изпълнение</i>	<i>Отговорен за изпълнението</i>
1.9- Sh -i	Оповестяване на видно място и на интернет страницата на Община Шумен и на табла за съобщения в кметствата на наредбата за изискванията към дървесината за битово отопление	-	-	2023	Публикувана е информация на интернет страницата на Община Шумен и таблата за съобщения на кметствата	Община Шумен Дирекция УТ
1.11-Sh -t	Съвместни действия с Агенция за социално подпомагане на социално слаби лица с енергийни помощи, последните да се предоставят в натура или чрез директни плащания към доставчиците на съответния енергоносител за отопление	-	Община Шумен Агенция за социално подпомагане	2023-2027	Лицата получават енергийни помощи чрез директни плащания към доставчиците на съответния енергоносител за отопление	Община Шумен Агенция за социално подпомагане

МЕРКИ В СЕКТОР „ТРАНСПОРТ“

<i>Код на мярката*</i>	<i>Мярка</i>	<i>Стойност (хил.лв.)</i>	<i>Възможни източници на финансиране</i>	<i>Период на реализация</i>	<i>Показател за напредък/изпълнение</i>	<i>Отговорен за изпълнението</i>
2.3-Sh -r	Въвеждане на система за контрол на тежкотоварното движение	1	Бюджет на общината	2023-2027	Системата за контрол на тежкотоварното движение се прилага 19 бр. издадени удостоверения за определяне на маршрути за движение на тежкотоварни МПС	Община Шумен МВР сектор пътна полиция

МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ РЕСУСПЕНЗИЯТА НА ПРАХ ОТ ПЪТНИ ПЛАТНА И ОТ НЕОРГАНИЗИРАНИ ИЗТОЧНИЦИ

<i>Код на мярката*</i>	<i>Мярка</i>	<i>Стойност (хил.лв.)</i>	<i>Възможни източници на финансиране</i>	<i>Период на реализация</i>	<i>Показател за напредък/изпълнение</i>	<i>Отговорен за изпълнението</i>
3.1-Sh -t	Ремонтни дейности за поддържане в добро състояние на пътната настилка на улици и булеварди	115	Бюджет на общината	2023-2027	Да-Изготвен ежегоден план за ремонтни дейности за поддържане на пътната настилка на улици и булеварди 40 обекта - крѝпки -1433 кв.м.; 20 тона студена асфалтова смес	Община Шумен Дирекция УТ
3.2-Sh -t	Увеличаване на площта на измитите улици през всяка година от програмния период	53	Бюджет на общината	2023-2027	След приключване на ремонтни дейности на уличната мрежа са обхванати нови 81 улици	Община Шумен ОП „Чистота“
3.3-Sh -t	Оросяване на улиците	14,5	Бюджет на общината	2023-2027	9 960 365 кв.м. оросени улици	Община Шумен ОП „Чистота“
3.5-Sh -г	Контрол на замърсяването от: строителни обекти за измиване ходовата част на автомобилите; за мерки срещу запрашаване при дейности по СМР, като оросяване и др.; транспортиране на строителни материали и земни маси без предпазни мрежи или чергила	2	Бюджет на общината	2023-2027	Установено е нарастване на броя на нарушенията спрямо 2023 г., което се дължи на увеличения брой извършени проверки 1 АУАН за техника с непочистена ходова част; НП -70 лв. 2 бр. АУАН за превоз без покривало; НП -150 лв. 7 бр. АУАН за нерегламентирано изхвърлени строителни отпадъци -550 лв.	Община Шумен Дирекция УТ РИОСВ

<i>Код на мярката*</i>	<i>Мярка</i>	<i>Стойност (хил.лв.)</i>	<i>Възможни източници на финансиране</i>	<i>Период на реализация</i>	<i>Показател за напредък/изпълнение</i>	<i>Отговорен за изпълнението</i>
3.6-Sh -r	Контрол при ремонтни дейности, свързани с разрушаване на пътни/тротоарни настилки. с оглед минимизиране на праховите емисии.	2	Бюджет на общината	2023-2027	Издадени разрешителни -151 бр. 48 броя извършени проверки за приемане на възстановените настилки	Община Шумен Дирекция УТ
3.9-Sh -t	Подобряване и разширяване на зелените площи	1337	Бюджет на общината	2023-2027	не е извършено разширяване на зелените площи. За поддържане на съществуващите - 1333 хил. лв.	Община Шумен Дирекция УТ
3.11-Sh -r	Извършване на проверки за спазване забраната за паркиране на МПС в зелени площи	100	Бюджет на общината	2023-2027	183 броя извършени проверки	Община Шумен БД "Чистота"

МЕРКИ В СЕКТОР ПРОМИШЛЕНОСТ

<i>Код на мярката*</i>	<i>Мярка</i>	<i>Стойност (хил.лв.)</i>	<i>Възможни източници на финансиране</i>	<i>Период на реализация</i>	<i>Показател за напредък/изпълнение</i>	<i>Отговорен за изпълнението</i>	<i>Очакван ефект намаление на емисиите , т/год.</i>
4.1-Sh -t	Контрол за спазване на технологичния процес в обекти, източници на емисии в атмосферния въздух	-	Бюджет РИОСВ	2023-2027	констатирани превишения на нормативните изисквания за емисии в атмосферния въздух 4 доклада за СПИ -не са установени несъответствия**	РИОСВ	-

<i>Код на мярката*</i>	<i>Мярка</i>	<i>Стойност (хил.лв.)</i>	<i>Възможни източници на финансиране</i>	<i>Период на реализация</i>	<i>Показател за напредък/изпълнение</i>	<i>Отговорен за изпълнението</i>	<i>Очакван ефект намаление на емисиите , т/год.</i>
4.2-Sh -t	Създаване на база данни за резултатите от контролни измервания на емисиите	-	Бюджет РИОСВ	2023-2027	данни за емисиите	РИОСВ	0*

* някои мерки нямат пряк ефект за намаляване на емисии и в съответната графа е отбелязано "0", но ефектът от тях се проявява косвено в останалите мерки

** информация от публикувани месечни отчети на РИОСВ-Шумен

Мярка отнасяща се до всички приоритети

<i>Код на мярката*</i>	<i>Мярка</i>	<i>Стойност (хил.лв.)</i>	<i>Възможни източници на финансиране</i>	<i>Период на реализация</i>	<i>Показател за напредък/изпълнение</i>	<i>Отговорен за изпълнението</i>
5.2-Sh -t	Публикуване на актуални данни за КАВ на интернет страницата на община Шумен	1	Бюджет на общината	2023-2027	Осигурен достъп в реално време до данни от АИС-Шумен за имисиите	Община Шумен РИОСВ

ПРОФ. ХРИСТО ХРИСТОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА ШУМЕН